

Nr 28.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin, m. m.

Genom en den 6 mars 1953 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 92, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

1) Lag

om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin.

Härigenom förordnas, att lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin¹, vilken jämlikt lag den 30 april 1948 (nr 201) gäller till och med den 30 juni 1953, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1958.

2) Lag

angående fortsatt giltighet av lagen den 27 november 1925 (nr 463) om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin.

Härigenom förordnas, att lagen den 27 november 1925 om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin², vilken förstnämnda lag jämlikt lag den 30 april 1948 (nr 202) gäller till och med den 30 juni 1953, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1958.

¹ Angående vidtagna ändringar i lagen, se 1926: 148, 1928: 145, 1933: 188, 1938: 264, 1944: 420, 1946: 867 och 1949: 400.

² Angående senaste lydelse av 1925 års lag, se 1933: 189.

1 Bihang till riksdagens protokoll 1953. 9 saml. 1 avd. Nr 28.

3) Lag

om fortsatt giltighet av lagen den 31 maj 1935 (nr 234) med tillägg till gällande bestämmelser rörande införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten.

Härigenom förordnas, att lagen den 31 maj 1935 med tillägg till gällande bestämmelser rörande införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten, vilken jämlikt lag den 30 april 1948 (nr 203) gäller till och med den 30 juni 1953, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1958.

4) Lag

angående ändring i lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel.

Härigenom förordnas, dels att i lagen den 8 juni 1923 om straff för olovlig varuinförsel skall intagas en ny paragraf, betecknad 6 a §, av nedan angivna lydelse, dels ock att 7 § nämnda lag¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

6 a §.

Den som, utan att kunna fällas till ansvar för olovlig varuinförsel, för egen eller annans räkning förvärvar, forslar, döljer, förvarar eller avyttrar gods, som olovligen införts, straffes med dagsböter eller fängelse i högst ett år. Om gärningsmannen icke insåg men hade skälig anledning antaga att godset olovligen införts, dömes till dagsböter. I ringa fall skall ej till straff dömas.

7 §.

Hava flera medverkat till olovlig varuinförsel, gälle vad i 3 kap. strafflagen är stadgat.

Hava flera medverkat till olovlig varuinförsel eller till brott, varom i 6 a § sägs, gälle vad i 3 kap. strafflagen är stadgat.

Anstiftan av — — — ansvar belagd.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1953.

Huvudförfattningarna rörande straff för olovlig införsel av varor äro lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel och lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig

¹ Senaste lydelse av 7 §, se 1949:399.

befattning med spritdrycker och vin, den sistnämnda vanligen benämnd spritinförsellagen. 1923 års lag är närmast att anse som en tullförfattning, tillkommen i syfte att förhindra att varor införas på sådant sätt att vederbörliga tullavgifter undandragas statskassan. Lagen stadgar straff för den som utan behörig tullangivning till riket inför tullpliktig vara och meddelar vidare bl. a. bestämmelser om förverkande av olovligen införd vara, förvaringspersedel och forslingsredskap. 1924 års lag är, utom av fiskaliska skäl, motiverad av det tillämpade restriktionssystemet i fråga om tillgången till rusdrycker. Lagen innehåller bl. a. bestämmelser om straff och förverkande såväl vid olovlig införsel av spritdrycker och vin som vid annan olovlig befattning därmed. 1924 års spritinförsellag jämte två till densamma anslutna, i det följande nämnda lagar äro tidsbegränsade. Nuvarande giltighetstid utgår den 30 juni 1953. Då fråga nu uppkommit om förlängning av giltighetstiden har i samband därmed väckts spörsmål om vidtagande av vissa ändringar i spritinförsellagen och i 1923 års varuinförsellag.

1. Fortsatt giltighet av spritinförsellagstiftningen.

Från början av 1920-talet fram till krigsutbrottet hösten 1939 hade sprit-smugglingen till Sverige, särskilt inom vissa delar av landet, en betydande omfattning. Detta förhållande föranledde motåtgärder av skilda slag från statsmakternas sida. Sålunda genomfördes bland annat en särskild strafflagstiftning mot spritsmuggling, varjämte man genom överenskommelser med främmande makter sökte hindra den olovligen införseln av spritdrycker till riket.

För nämnda strafflagstiftning och överenskommelser lämnas en närmare redogörelse å s. 5—8 i propositionen, vartill utskottet hänvisar.

I detta sammanhang bör nämnas följande. År 1949 utfärdades ny lag om straff för olovlig varuutförsel. I samband därmed vidtogos ändringar dels, såsom förut nämnts, i spritinförsellagen, dels ock i 1923 års varuinförsellag ävensom i vissa andra författningar. I skrivelse den 24 maj 1949 (nr 326) av 1949 års riksdag till Kungl. Maj:t i detta lagstiftningsärende hemställde riksdagen, under åberopande av första lagutskottets utlåtande nr 37/1949, att förslag till ny lagstiftning rörande straff för olovlig införsel och utförsel av varor måtte utarbetas och framläggas för riksdagen. Rörande de närmare riktlinjerna för den ifrågasatta nya lagstiftningen hänvisas till nämnda utskottsutlåtande.

I särskilda, den 4 september 1952 dagtecknade skrivelser från finansdepartementets rättsavdelning — i vilka skrivelser erinrats om att giltighetstiden för spritinförsellagen samt lagarna den 27 november 1925 (nr 463) och den 31 maj 1935 (nr 234) utginge den 30 juni 1953, vid vilket förhållande fråga

syntes uppkomma om avlåtande av proposition till 1953 års riksdag rörande förlängd giltighet av ifrågavarande lagstiftning — har rättsavdelningen anhallit, att generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen ville avgiva yttrande, huruvida ändringar i förevarande lagstiftning ansågos erforderliga samt huruvida en förlängning syntes böra begränsas att avse viss angiven tid. Sedan de begärda yttrandena inkommit har Kungl. Maj:t i anledning av vad generaltullstyrelsen i ärendet anfört genom remiss anbefallt justitiekanslersämbetet, riksåklagarämbetet, kontrollstyrelsen och statspolisintendenten att inkomma med yttrande över generaltullstyrelsens utlåtande.

En översiktlig redogörelse för innehållet i yttrandena, såvitt avser frågan om fortsatt giltighet av spritinförsellagstiftningen, lämnas å s. 9 och 10 i propositionen, vartill utskottet torde få hänvisa.

2. Frågor om ändring av spritinförsellagen och varuinförsellagen.

Under denna rubrik lämnas å s. 10—18 i propositionen redogörelse för vissa i ärendet framkomna ändringsförslag i fråga om förverkande i samband med olovlig införsel, straff för förvärv m. m. av olovligen infört gods samt förverkande i samband med olovlig befattning med spritdrycker och vin. Utskottet torde få hänvisa till denna redogörelse.

Departementschefen.

Vid lagrådsremissen anförde *föredragande departementschefen, statsrådet Sköld*, följande.

»Den särskilda lagstiftning som syftar till att motverka olovlig befattning med spritdrycker och vin — särskilt olovlig införsel av dessa varor — har sedan länge reglerats genom författningar vilka antagits för en tid av fem år i sänder. Giltighetstiden för nu gällande lagstiftning utgår den 30 juni 1953.

Såsom jag tidigare nämnt har 1949 års riksdag i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställt att Kungl. Maj:t ville låta utarbeta och för riksdagen framlägga förslag till helt ny lagstiftning rörande straff för olovlig införsel och utförsel av varor. Riksdagen åberopade därvid första lagutskottets utlåtande nr 37/1949, i vilket anförts bl. a., att gällande lagstiftning i detta ämne, upptagen i ett flertal författningar som uppbyggts efter skilda principer, vore synnerligen svåröverskådlig och borde ersättas av en ny lagstiftning om straff för smugglingsbrott, anordnad efter enhetliga synpunkter och tillkommen under tillgodogörande av bl. a. de erfarenheter domstolarna vunnit vid tillämpningen av nuvarande bestämmelser.

Den av riksdagen sålunda begärda utredningen har hittills icke igångsatts emedan det syns nödvändigt att först avvakta resultatet av nykterhetskommitténs arbete. Nykterhetskommittén har för kort tid sedan framlagt för-

slag till ny nykterhetslagstiftning. Sedan dessa förslag närmare prövats, synas förutsättningar föreligga för att till utredning upptaga den av riksdagen väckta frågan. Innan en sådan utredning verkställts och spörsmålet om in- och utförselbrotten prövats i hela sin vidd, synas inga mera genomgripande ändringar böra vidtagas i den nuvarande lagstiftningen på området. Detta bör emellertid icke hindra att dessförinnan partiella reformer, vilka framstå såsom nödvändiga och brådskande, genomföras.

Med hänsyn till att alltså inom ej alltför avlägsen tid en helt ny lagstiftning om straff för olovlig in- och utförsel av varor — däribland även spritdrycker och vin — kan komma att avlösa den nuvarande, synas skäl saknas för att, såsom generaltullstyrelsen föreslagit, förändra nu ifrågavarande tidsbegränsade lagar om olovlig befattning med spritdrycker och vin till att äga mera definitiv giltighet. Jag delar därför justitiekanslersämbetets, riksåklagarämbetets och statspolisintendentens uppfattning att 1924, 1925 och 1935 års lagar — av vilka behov alltjämt föreligger — böra givas fortsatt giltighet för blott begränsad tid. Den nya giltighetstiden bör enligt min mening lämpligen sättas till fem år.

I förevarande ärende ha frågor väckts om genomförande av vissa ändringar såväl i 1924 års spritinförsellag som i andra, närstående författningar.

Generaltullstyrelsen har föreslagit ändringar i nuvarande förverkandebestämmelser i 7 § 1924 års lag och i 1 § 9 mom. 1923 års varuinförsellag samt ifrågasatt motsvarande ändring i 4 § 1949 års varuutförsellag. Ändringarna gå ut på att s. k. förvaringspersedlar, i vilka påträffats olovligen infört gods eller gods, som någon olovligen utfört eller sökt utföra, skola i större omfattning än nu vara förverkade. Enligt nuvarande lydelse av 1923 och 1949 års lagar skola, jämte godset, vara förverkade emballage eller kärl vari godset förvaras ävensom annan förvaringspersedel, i vilken godset påträffas, om persedeln på grund av sin beskaffenhet är särskilt ägnad att användas för olovlig införsel resp. utförsel av varor. I 1924 års lag stadgas f. n. att jämte olovligen införda spritdrycker och vin även kärl och emballage, vari de förvaras, skola vara förverkade. Enligt förslaget skall såsom ytterligare ett fall, då förvaringspersedel skall vara förverkad, angivas att godset utgjort en väsentlig del av persedelns innehåll.

Beträffande detta förslag ha betänkligheter anförts av dels riksåklagarämbetet, som avstyrker ändring, och dels statspolisintendenten. Kontrollstyrelsen har framhållit att vid en ändring av 1924 års lag torde böra övervägas motsvarande ändringar i ett flertal andra författningar. — Av den förebragta utredningen synes framgå att frågan om ändring i detta fall icke är av den vikt, att den påkallar omedelbara åtgärder. Jag finner mig därför icke nu böra förorda bifall till generaltullstyrelsens förslag. Frågan bör emellertid prövas i samband med en allmän översyn av lagstiftningen om straff för olovlig införsel och utförsel av varor.

Statspolisintendenten har föreslagit en annan ändring av förverkandebestämmelserna i 1924 års spritinförsellag, nämligen såvitt avser förverkande enligt 11 § av spritdrycker och vin vilka, utan att ha olovligen införts eller

olovligen tillverkats, uppenbarligen åtkommits genom olovlig överlåtelse av dryckerna eller av inköpsrätt till dryckerna. F. n. fordras för förverkande i detta fall att dryckerna anträffats under sådana omständigheter att det är uppenbart att de äro avsedda att i befintligt eller förarbetat skick olovligen avyttras. Enligt förslaget skulle sistnämnda villkor icke gälla om dryckerna anträffats hos den, som är ställd under övervakning enligt alkoholistlagen eller intagen på alkoholistanstalt eller under de senast förflutna fem åren dömts för olaga sprithantering. — Med prövning av denna fråga anser jag lämpligen böra anstå till dess nykterhetskommitténs förslag upptages till bedömande.

Slutligen har generaltullstyrelsen föreslagit att i 1923 års varuinförsellag skola införas bestämmelser om straff för den som utan att kunna fällas till ansvar för olovlig varuinförsel för egen eller annans räkning förvärvar, forslar, döljer eller förvarar olovligen infört gods.

Såsom jag tidigare nämnt undergingo 1923 och 1924 års lagar ändringar år 1949. Därvid upphävdes bestämmelserna om s. k. efterföljande delaktighet i 7 § 1923 års lag och 1 § 3 mom. 1924 års lag. Angående ändringen i 7 § 1923 års lag yttrade dåvarande chefen för finansdepartementet vid lagförslagets remitterande till lagrådet, att vad paragrafen innehöller om efterföljande delaktighet ansetts böra utgå, när det komme att täckas av bestämmelserna i 10 kap. 10 § strafflagen, vilket lagrum i dess från och med den 1 januari 1949 gällande lydelse stadgar straff för skyddande av brottsling. Lagrådet påpekade i anledning härav, att en åtgärd, varigenom smugglaren erhållit hjälp med att dölja, förbyta eller avyttra smuggelgodset, visserligen icke sällan, såsom förutsattes för tillämpning av sistnämnda lagrum, innefattade motverkande av hans befordran till straff eller annan påföljd, som i det särskilda fallet skulle ha trätt i stället för straff, men att så ej nödvändigtvis behövde vara fallet. Den som varit smugglaren på angivna sätt behjälplig kunde således ej alltid straffas för skyddande av brottsling. Omständigheterna kunde vara sådana, att han i stället skulle straffas för häleri, vilket emellertid förutsatte, att han berett sig otillbörlig vinning av smugglarens brottsliga förvärv. Vore icke heller sådant fall för handen, syntes han, om förfarandet icke straffbelades i varuinförsellagen, helt och hållet undgå straff. Beträffande den föreslagna ändringen i 1 § 3 mom. 1924 års lag yttrade lagrådet, att de åtgärder, varom här vore fråga, i varje fall komme att kunna straffas antingen såsom sådant brott, som omförmäldes i 5 § 1 mom. spritinförsellagen, eller enligt rusdrycksförsäljningsförordningen. — Med anledning av vad lagrådet anfört om verkningarna av ett upphävande av stadgandena om efterföljande delaktighet uttalade departementschefen, att han icke funnit tillräcklig anledning att för det dåvarande föreslå någon ändring av de föreslagna bestämmelserna. Som skäl för detta ståndpunktstagande anfördes bland annat, att — såsom också framhållits av lagrådet — det område som enligt förslaget bleve straffritt vore av ringa omfattning.

Av vad jag nu sagt framgår, att upphävandet 1949 av straffbestämmel-

serna om efterföljande delaktighet lämnade vissa förut straffbelagda förfaranden med olovligen införda varor straffria. Generaltullstyrelsens förslag innebär icke blott att dessa förfaranden åter kriminaliseras utan därjämte en utvidgning av det före 1949 års ändring straffbara området. Sålunda föreslås, att förvärv, forslande, döljande eller förvarande av olovligen infört gods skall straffbeläggas såsom särskilt brott, oavsett huruvida gärningsmannen därigenom varit smugglaren behjälplig.

Såsom förut nämnts har behov av ett dylikt straffstadgande ansetts föreligga, såvitt gäller olovligen införda spritdrycker och vin. 5 § i 1924 års lag innehåller bestämmelser, vilka motsvara det nu föreslagna stadgandet. De förhållanden, varunder olovlig införsel av andra varor tidigare ägt rum, ha emellertid ansetts ej motivera en liknande föreskrift i 1923 års lag. Av vad i detta ärende anförts av generaltullstyrelsen och riksåklagarämbetet synes framgå, att förhållandena numera ändrats, i det att under de senaste åren kunnat konstateras en alltmer tilltagande omsättning av olovligen införda varor, bland vilka särskilt nämnts tobaksvaror, ur och smycken. Generaltullstyrelsens förslag om införande i 1923 års lag av en straffbestämmelse i huvudsaklig överensstämmelse med 5 § i 1924 års lag har tillstyrkts av riksåklagarämbetet och statspolisintendenten. Justitiekanslersämbetet har sagt sig vara benäget anse nuvarande bestämmelser bristfälliga men funnit generaltullstyrelsens utredning om behovet av en lagändring alltför knapphändig och därför icke kunnat tillstyrka förslaget. Härjämte har justitiekanslersämbetet framhållit, att det syntes tveksamt om utan avseende å varuslag samtliga de gärningar, som förslaget gäller, borde drabbas av straff. Kontrollstyrelsen har i sitt yttrande icke ingått på bedömning av förslaget i denna del.

Med hänsyn till att sålunda tre myndigheter, vilka få anses ha särskild erfarenhet av den olovliga varuinförselns omfattning och de olika former, i vilka den utövas, funnit ett omedelbart behov föreligga av ifrågavarande straffbestämmelse, anser jag mig böra tillstyrka en ändring av i stort sett samma innebörd som generaltullstyrelsens förslag. Såsom jag närmare kommer att utveckla i det följande torde den ifrågasatta straffbestämmelsen böra förses med den reservationen att i ringa fall ej skall dömas till straff. Härigenom torde bestämmelsen erhålla erforderlig smidighet, så att den ej får större räckvidd än vad behovet kan anses kräva.

I fråga om den närmare utformningen av bestämmelsen ha såväl riksåklagarämbetet som justitiekanslersämbetet framställt erinringar mot förslaget.

Generaltullstyrelsens förslag innehåller en uppräkningslista av de förfaranden med olovligen infört gods, vilka skola vara straffbelagda. De angivna handlingsformerna äro desamma som upptagits i 5 § 1924 års lag eller alltså förvärv, forslande, döljande och förvarande av gods. På de av riksåklagarämbetet anförda skälen anser jag att i uppräkningslistan bör ingå även avyttring av gods. De uppräknade gärningarna böra vara straffbara enligt det nya stadgandet under förutsättning att gärningsmannen icke kan för samma hand-

ling fällas till ansvar för olovlig varuinförsel. Motsvarande gäller enligt 5 § 1924 års lag.

Enligt generaltullstyrelsens förslag skall såsom huvudregel gälla, att den som på det angivna sättet tagit befattning med olovligen infört gods skall straffas. Som ett undantag härifrån skall enligt förslaget gälla, att om den tilltalade kan göra sannolikt, att han vid tiden för gärningens begående icke ägt kännedom om eller anledning misstänka, att godset olovligen införts, han skall vara fri från ansvar. Med avseende på rekvisitet kännedom om att godset olovligen införts innehåller alltså förslaget en presumtion till den tilltalades nackdel. För att undgå att fällas till ansvar har han att själv förebbringa bevisning — låt vara blott sannolika skäl — för att han, då han begick gärningen, saknade vetskap om eller anledning misstänka att godset olovligen införts. Mot att bevisskyldigheten på detta sätt — i motsats till vad i allmänhet gäller inom strafflagstiftningen — omkastats ha justitiekanslersämbetet och riksåklagarämbetet framställt erinringar. — Förslaget har i detta hänseende utformats efter förebild av stadgandet i 5 § 1924 års lag. Även enligt 4 § 1923 års lag gäller en liknande bevisregel till den tilltalades nackdel. Det torde emellertid fordras synnerligen starka skäl för att göra en dylik avvikelse från allmänna straffrättsliga grundsatser, och sådana skäl kunna enligt min mening icke anses föreligga i detta fall. Jag vill därför förordna att de vanliga bevisreglerna skola gälla. Straff bör emellertid, såsom generaltullstyrelsen föreslagit och riksåklagarämbetet tillstyrkt, kunna ådömas även då gärningsmannen visserligen icke haft kännedom om den olovliga införseln men haft anledning misstänka densamma. Att oaktsamhet i detta hänseende straffas står i överensstämmelse med vad som gäller beträffande t. ex. häleriförseelse enligt 21 kap. 6 § strafflagen.

Beträffande straffsatsen innehåller förslaget att den som begått någon enligt stadgandet straffbelagd handling skall straffas »såsom för olovlig varuinförsel, dock mindre än om han själv varit gärningsman». Huvudstadgandet om straff för olovlig varuinförsel i 1923 års lag utgöres av 1 § 1 mom. Straffet är där bestämt till böter från och med två till och med sex gånger beloppet av den tullavgift som bort erläggas, dock minst tio kronor, samt — om den olovliga införseln sker i större omfattning eller yrkesmässigt — böter från och med fyra till och med tio gånger beloppet av nämnda avgift, dock minst etthundra kronor, eller fängelse i högst ett år. Enligt 1 § 2 mom. och 6 § inträder straffskärpning i särskilda fall, bl. a. vid upprepad förbrytelse.

Att, såsom skulle bli följden enligt förslaget, straffet för olovlig befattning med smuggelgods i de vanligaste fallen skulle utgöras av normerade böter inom en latitud som satts i förhållande till den undandragna tullavgiften, finner jag icke lämpligt. Det samband, som består mellan ifrågavarande särskilda brott och smugglingsbrottet, torde icke vara av den art att straffbestämmelserna böra samordnas på föreslaget sätt. Ofta kan lång tid förflyta mellan den olovliga införseln och den olovliga befattningen med det införda. Jag föreslår därför att stadgandet förses med en särskild straffskala.

Då gärningsmannen har vetskap om att godset olovligen införts, synes straffet lämpligen böra vara dagsböter eller fängelse i högst ett år. Har han icke haft vetskap om men anledning misstänka den olovliga införseln, bör han straffas med dagsböter. Med en sådan latitud torde tillräckliga möjligheter finnas att vid straffmätningen taga hänsyn till såväl att den olovliga befattningen skett i större omfattning eller yrkesmässigt som att gärningsmannen tidigare dömts för liknande brott. Särskilda straffskärpningsregler för dessa fall torde därför icke behövas.

I 1 § 6 mom. 1923 års lag stadgas att om av omständigheterna framgår att olovlig varuinförsel icke skett i avsikt att undandraga varan stadgad avgift till tullverket, straffet skall vara böter, minst tio högst femhundra kronor. I stadgandet i 7 § samma lag angående medverkan till olovlig varuinförsel har undantag gjorts för anstiftan av eller medhjälp till sådan olovlig införsel som avses i 1 § 6 mom. Att den olovliga införseln i fall som avses i sistnämnda lagrum av subjektiva skäl bedömes såsom lindrigare torde icke i och för sig böra medföra att en efterföljande olovlig befattning med godset under alla förhållanden skall vara strafffri. För att emellertid öppna möjlighet att i full utsträckning beakta det förmildrande moment som kan ligga i att införselbrottet varit lindrigt och med hänsyn även till andra förmildrande omständigheter torde böra stadgas, att i ringa fall ej skall dömas till straff. En sådan bestämmelse till begränsning av det straffbara området synes, såsom riksåklagarämbetet anfört, lämpligare än den av generaltullstyrelsen föreslagna. Såsom ytterligare exempel på fall, där man med tillämpning av denna bestämmelse bör kunna underlåta att fälla till ansvar, kan i anslutning till riksåklagarämbetets yttrande nämnas att någon vid ett enstaka tillfälle för eget bruk köpt ett mindre parti insmugglad tobak.

Generaltullstyrelsens förslag innehåller vidare att därest flera medverkat till brott som här är i fråga, skall gälla vad i 3 kap. strafflagen är stadgat. Jag finner det riktigt att medverkan i detta fall skall vara straffbelagd. För vinnande härav skulle strängt taget icke vara erforderligt att göra hänvisning till strafflagens 3 kap. Såsom straffrättskommittén framhållit i sitt år 1944 avgivna betänkande med förslag till lagstiftning om brott mot staten och allmänheten (SOU 1944:69) äro nämligen bestämmelserna i strafflagens allmänna del merendels analogiskt tillämpliga även beträffande specialstraffrätten, i den mån ej annat framgår av vederbörande specialförfattning. På grund härav göres ofta i nyare lagar på specialstraffrättens område icke någon hänvisning till strafflagen i ifrågavarande ämnen. Enär emellertid, i fråga om medverkan till olovlig varuinförsel, i 7 § 1923 års lag göres uttrycklig hänvisning till 3 kap. strafflagen, torde enahanda hänvisning böra göras i detta fall. Jag vill förorda att det nya stadgandet om straff för olovlig befattning med smuggelgods intages i lagen såsom en särskild paragraf, betecknad 6 a §, och att 7 § ändras så att nyssnämnda hänvisning avser även medverkan till brott, varom i 6 a § sägs.

Enligt 6 § 1923 års lag kan dömas till strängare straff för olovlig varuinförsel än enligt huvudregeln i 1 § om gärningsmannen tidigare genom

lagakraftvunnen dom dömts för enahanda brott. Motsvarande straffskärpningsregel i 1 § 4 mom. 1924 års lag upptager även det fall, att förövaren av olovlig införsel av spritdrycker och vin förut genom lagakraftvunnen dom dömts för brott enligt 5 §, d. v. s. efterföljande olovlig befattning med insmugglade spritdrycker och vin. Det torde icke vara erforderligt att i 1923 års lag på liknande sätt göra det i 6 a § nämnda brottet återfallsgrundande i förhållande till införselbrott.»

Lagrådet.

Lagrådet har lämnat förslagen utan erinran.

Utskottet.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

att förevarande proposition, nr 92, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 9 april 1953.

På första lagutskottets vägnar:

OLOV RYLANDER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Ahlkvist, Olofsson*, Lindblom, fru Sjöström-Bengtsson*, herrar John Johansson*, Björnberg* och fru Wallentheim;

från andra kammaren: herrar Rylander, Lindberg*, fröken Öberg*, herrar Gustafsson i Borås, Hedqvist, Ekström, Fröding och Andersson i Björkäng.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.